

Lisävaloa sairauden kokemuksiin myöhäiskeskiajalla

Yksi tuoreen huippuyksikön tutkijoista on keväällä 2013 väitellyt Jenni Kuuliala. Lääketieteen historiaan erikoistuneen keskiajantutkijan projekti käsittelee eletyn uskon roolia lääketieteen sosiaalishistoriassa myöhäiskeskiajan ja uuden ajan alun Italiassa.

”Olen kiinnostunut siitä, miten tuon ajan yhteisöissä parantaminen sekä käsitykset (fyysisestä) sairaudesta, vammaisuudesta ja terveydestä sisältyivät elettyyn uskoon ja miten uskonnollisten parantamismenetelmien sekä sairauden ja vammaisuuden selittämismallit saattoivat olla sen kanssa ristiiriidassakin”, Kuuliala valottaa.

Tutkimuksen ytimessä on niin kutsuttu lääketieteellinen pluralismi. Koska myöhäiskeskiajan ihmiset hakivat apua niin koulutetuilta lääkäreiltä, parturi-kirurgeilta, apteekkareilta, kansanparantajilta kuin uskonnollisista parantamismenetelmistäkin, uskonto ja parantaminen kietoutuvat läheisesti toisiinsa.

Huippuyksikön ydinalueeseen Kuulialan hanke liittyy potilaskokemusten ja sairastaneiden lähellä olleiden yhteisön jäsenten kokemusten kautta.

”En tutki lääketieteellisten tai uskonnollisten auktorien näkemyksiä asioista, vaan sitä, miten ihmiset osana omaa yhteisöänsä toimivat.”

Lähteinä Kuuliala käyttää kanonisaatio- eli pyhimyksi- ja julistamiskäytäntöjen pöytäkirjoja ja inkvisitiopöytäkirjoja, joihin on kirjattu ihmisten omia kokemuksia. Kuulialaa kiinnostaa myös se, miten ihmisten kokemus muotoiltiin ja rakennettiin kyseisissä kuulus- telutilanteissa.

Tutkimuksen yhtenä tavoitteena on päästä kiinni vakiintuneisiin kertomusmalleihin, jotka auttoivat ihmisiä jäsentämään omia kokemuksiaan. Kohteena on siis huippuyksikön tavoitteiden mukaisesti kokemusten rakentuminen.

Huippuyksikön tärkeimmäksi anniksi Kuuliala mainitseekin yhteistyön.

”On todella hienoa päästä tekemään töitä innostavassa porukassa ja uskon tutkimukseeni tulevan paljon uusia, kiinnostavia näkökulmia, kun pääsen keskustelemaan myös muiden aikakausien ja maantieteellisten alueiden tutkijoiden kanssa.”

Tutkijalle tärkeää on myös uuden lähdeaineiston kerääminen ja mahdollisuus tehdä tutkimuksellisia löytöjä.

Heidi Kurvinen